

MÔ HÌNH THỰC TẬP TỐT NGHIỆP Ở NƯỚC NGOÀI CHO CỬ NHÂN KINH TẾ CỦA PHÂN HIỆU ĐẠI HỌC ĐÀ NẴNG TẠI KON TUM

OVERSEAS GRADUATION PRACTICE MODELS FOR BACHELORS OF ECONOMICS OF DANANG UNIVERSITY, KONTUM DIVISION

Dinh Thị Thanh

Phân hiệu Đại học Đà Nẵng tại Kon Tum, dinhthithanh82@gmail.com

Tóm tắt - Thực tập tốt nghiệp, trong đó có thực tập tốt nghiệp nước ngoài là hoạt động giáo dục đặc thù nhằm góp phần hình thành, phát triển phẩm chất và năng lực nghề nghiệp cần thiết của sinh viên theo mục tiêu đào tạo đã đề ra. Đối với sinh viên các trường đại học nói chung, sinh viên các trường thành viên của Đại học Đà Nẵng nói riêng, hoạt động thực tập tốt nghiệp có vai trò quan trọng không chỉ với quá trình học tập mà còn với cả sự nghiệp của sinh viên sau này. Bài báo này trình bày mô hình thực tập tốt nghiệp hiện nay tại Tập đoàn Đào Hương, nước Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Lào của một số sinh viên Khoa Kinh tế, chuyên ngành Quản trị Kinh doanh của Phân hiệu Đại học Đà Nẵng tại Kon Tum với những yêu cầu, nội dung chi tiết, cụ thể và bước đầu đã có những kết quả khích lệ.

Từ khóa - thực tập tốt nghiệp; thực tập tốt nghiệp nước ngoài; hoạt động giáo dục đặc thù; Tập đoàn Đào Hương; Phân hiệu ĐHQĐN tại Kon Tum.

Abstract - Graduation practice, including graduate internships abroad are specific educational activities aimed at contributing to the formation, development of qualities and necessary professional capacity of students according to training objectives. For students of the university in general and for students of member schools of the University in particular, graduation practice activities have an important role not only in the learning process but also in careers of students later. This paper presents the model of graduation practice today in Dao Heung Group, People's Democratic Republic of Laos by some students of Economics, majoring in Business Administration of the UD - Kon Tum Division. With detailed and specific requirements, the initial results have been encouraging.

Key words - Graduation practice; foreign graduation practice; individualized education activities; Dao Heung Group; UD Kontum Division.

1. Đặt vấn đề

Thực tập tốt nghiệp (TTTN) nói chung, thực tập nước ngoài (TTNN) nói riêng là một công đoạn quan trọng trong chương trình đào tạo kỹ sư, cử nhân, giáo viên của bất cứ quốc gia nào trên thế giới. Sinh viên cần được thử thách trong môi trường thực tập nhiều thách thức trước khi chính thức trở thành kỹ sư, cử nhân, giáo viên [2].

Thực tập tốt nghiệp luôn là một học phần thiết yếu, là cầu nối giữa lý thuyết và thực hành, là thời gian mà sinh viên được trực tiếp tiếp xúc với thế giới sinh động của hoạt động nghề nghiệp nhằm củng cố, nâng cao, mở rộng kiến thức, kỹ năng đã học ở nhà trường. Trong các trường sư phạm thực tập sư phạm (TTSP) là điều kiện cần thiết để hình thành khuynh hướng nghề nghiệp, hình thành nhân cách của người giáo viên tương lai, đó cũng là điều kiện để nhà trường sư phạm (SP) kiểm tra mức độ khuynh hướng nghề nghiệp của sinh viên (SV) [1]. Ngoài ra, thông qua thực tập tốt nghiệp nhà trường có thể đánh giá, kiểm tra được mức độ chuẩn bị về lý luận và thực hành của sinh viên cho công việc tương lai của họ [2].

2. Thực tập tốt nghiệp của sinh viên các cơ sở giáo dục của Đại học Đà Nẵng

Cũng như các cơ sở giáo dục đại học khác trên phạm vi cả nước, hàng năm các trường thành viên của Đại học Đà Nẵng (ĐHQĐN) đều khuyến khích và gửi một số sinh viên những năm cuối đi thực tập ở nước ngoài, như Trường Đại học Bách khoa gửi sinh viên đi thực tập tốt nghiệp tại Hàn Quốc (sinh viên chuyên ngành Điện tử Viễn thông), thực tập tại Nhật Bản (sinh viên chuyên ngành Công nghệ Môi trường) [5]. Gần đây, Trường Đại học Ngoại ngữ, ĐHQĐN đã: 1/ Làm việc với Trường Đại học Malaysia Sabah (tháng 6/2015) về thực tập sư phạm

Chương trình giảng dạy học phần Ngữ pháp giao tiếp cơ bản; 2/ Gửi 09 sinh viên tới Đại học Sakon Nakhon Rajabhat, Thái Lan thực tập; 3/ Làm việc với Trường Đại học Ubon (Ubon Ratchathani Rajabhat University) về việc thực tập sư phạm của sinh viên [6]... Tuy số lượng sinh viên cũng như các đợt thực tập tại nước ngoài chưa nhiều, nhưng đó là những tín hiệu tích cực làm cơ sở cho việc xúc tiến xây dựng mô hình thực tập tốt nghiệp ở nước ngoài cho sinh viên các nhà trường, trước hết ở các nước Đông Nam Á và sau đó là các khu vực khác.

3. Thực tập tốt nghiệp của sinh viên Phân hiệu Đại học Đà Nẵng tại Kon Tum

3.1. Thực tập trong nước

Là một cơ sở giáo dục đại học thành viên của ĐHQĐN, Phân hiệu ĐHQĐN tại Kon Tum hàng năm đều tổ chức thực tập tốt nghiệp theo kế hoạch đào tạo cho sinh năm cuối các ngành thuộc khối Kinh tế, khối Sư phạm, khối Kỹ thuật, Nông nghiệp,... Nơi thực tập tốt nghiệp của sinh viên Phân hiệu là các cơ quan, xí nghiệp, công ty, các ngân hàng thương mại, hợp tác xã, trường học. Tuy nhiên các địa điểm gửi sinh viên đi thực tập tốt nghiệp từ trước đến nay đều ở trên địa bàn tỉnh Kon Tum hoặc một số tỉnh miền Trung, Tây Nguyên. Trước năm 2016 chưa có sinh viên khóa nào được Phân hiệu gửi đi thực tập tốt nghiệp ở nước ngoài. Đó là điều mà Lãnh đạo Phân hiệu luôn suy nghĩ, trăn trở và đã đi đến quyết định đầu tư vào hướng thực tập này trong thời gian gần đây.

3.2. Thực tập nước ngoài

3.2.1. Tập đoàn Đào Hương

Tập đoàn Dao Heung (thường gọi là “Đào Hương”) được thành lập từ năm 1991. Hơn 23 năm hình thành và

phát triển tại Lào, Dao Heuang đã cung cấp cho thị trường trong nước và quốc tế những sản phẩm tiêu chuẩn chất lượng theo công nghệ Châu Âu. Tập đoàn đã góp phần nâng cao giá trị cuộc sống cho cộng đồng địa phương tại Lào thông qua các hoạt động hỗ trợ khoa học, kỹ thuật, xúc tiến phát triển nông nghiệp, cam kết thu mua nguyên liệu theo giá tốt nhất theo sản phẩm quốc tế. Thành công của Tập đoàn không chỉ ở lĩnh vực cà phê mà còn mở rộng đến nhiều ngành nghề đa dạng khác, như: ngành thực phẩm, trái cây sấy khô: “Dao food”, nước trà xanh “Dao Tea”, nước khoáng “Dao water” và cà phê hòa tan xuất khẩu “Dao coffee”; ngành kinh doanh chuỗi bán lẻ: hệ thống chuỗi quán Dao Coffee và The Room, hệ thống chợ và trung tâm mua sắm, các cửa khẩu miễn thuế dọc theo biên giới Lào; ngành xây dựng, bất động sản và dược phẩm. Thành công của Dao Heuang đã đóng góp cho sự phát triển kinh tế đất nước Lào và góp phần nâng cao đời sống người dân. Tập đoàn Dao Heuang định hướng phát triển mở rộng, chinh phục người tiêu dùng trong nước và thị trường quốc tế như: Đông Nam Á, Trung Quốc, Nhật Bản, Đài Loan, Châu Á - Thái Bình Dương và Châu Âu. Với những lợi thế trên Đào Hương là một địa chỉ lý tưởng để gửi sinh viên tới thực tập tốt nghiệp và Lãnh đạo Phân hiệu ĐHQĐN tại Kon Tum đã nắm bắt được thời cơ đó trong năm qua [7].

3.2.2. Thực tập tại Dao Heuang

Bắt đầu từ năm 2015, được sự giúp đỡ của Ủy ban chính quyền tỉnh Champasak, Sở Giáo dục và Thể thao Champasak, nước Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Lào và được sự đồng ý của Ủy ban nhân dân tỉnh Kon Tum, Lãnh đạo Đại học Đà Nẵng, Phân hiệu Đại học Đà Nẵng tại Kon Tum đã có buổi thăm và làm việc với Tập đoàn Dao Heuang, đồng thời tìm hiểu thị trường tại Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Lào. Tập đoàn Dao Heuang đã đồng ý nhận 04 sinh viên Khoa Kinh tế, chuyên ngành Quản trị kinh doanh của Phân hiệu đến thực tập dưới sự hướng dẫn của Phòng Đào tạo và một giảng viên phụ trách [3], [4]. Các sinh viên trên thực tập thời gian là 3 tháng (từ 15/3/2016 đến 15/6/2016) với những nhiệm vụ cụ thể sau đây:

- Tìm hiểu lịch sử hình thành và phát triển, thành tựu, mục tiêu, định hướng phát triển của tập đoàn Dao Heuang;
- Tìm hiểu thị trường, các sản phẩm đang kinh doanh tại tập đoàn;
- Tìm hiểu cách thức tổ chức hoạt động sản xuất kinh doanh của tập đoàn;
- Làm việc theo sự phân công của đơn vị thực tập các lĩnh vực như: quản lý nhân sự, kinh doanh, marketing, sản xuất, quản trị chất lượng....

Đây là lần đầu tiên Phân hiệu gửi sinh viên đi thực tập tại doanh nghiệp ở nước ngoài, nên Lãnh đạo Phân hiệu rất chú ý công tác tư tưởng và yêu cầu sinh viên phải tuyệt đối tuân thủ những quy định của đơn vị, cụ thể:

1. Sinh viên có mặt tại doanh nghiệp trong suốt thời gian thực tập, thực hiện nghiêm túc nội quy, quy chế của Phân hiệu, doanh nghiệp và yêu cầu của giáo viên hướng dẫn (GVHD), tuân thủ lịch trình thực tập.
2. Sinh viên phải nắm bắt được tình hình hoạt động cụ thể tại đơn vị mà mình đang thực tập, tham gia thực hiện

các công việc ở doanh nghiệp theo đúng yêu cầu về nội dung và tiến độ, viết và nộp báo cáo thực tập định kỳ cho GVHD làm cơ sở để giám sát, đánh giá quá trình thực tập.

Hình 1. Trụ sở Công ty Đào Hương (Dao Heuang Group) tại thành phố Pakse, tỉnh Champasak, nơi sinh viên Phân hiệu thực tập tốt nghiệp năm 2016

4. Kết quả ban đầu

Bốn sinh viên thực tập ở Tập đoàn Đào Hương ở các bộ phận khác nhau: Bộ phận Filling & Packing (FP); Bộ phận Nhân sự; Hàng tuần theo quy định, các sinh viên phải báo cáo kết quả thực tập và kế hoạch của tuần tiếp theo có xác nhận của cơ quan nơi thực tập.

Tới thời điểm này, bốn sinh viên của Phân hiệu đã thực tập tại Tập đoàn Đào Hương được gần một tháng rưỡi, nửa thời gian. Trong quá trình thực tập, các em đã có những báo cáo rất đều đặn và kịp thời công việc từng tuần của mình tại các phân xưởng. Các báo cáo đó đều được Lãnh đạo các công ty của Tập đoàn xác nhận. Các công việc trong tuần được các em mô tả chi tiết và đầy đủ. Sau đây là ví dụ cụ thể về báo cáo công việc tuần thứ 5 của một sinh viên trong nhóm, làm việc tại Phân xưởng đóng gói cà phê, với những nhiệm vụ rất cụ thể trong một tuần (từ 18 tháng 4 đến 23 tháng 04 năm 2016):

Nhiệm vụ 1: Thực hành tại Bộ phận Filling & Packing (FP – điền và đóng gói), Nhà máy Dao Coffee.

Nhiệm vụ 2: Tổng hợp tất cả các báo cáo, form mẫu tại bộ phận FP nhà máy Dao Coffee.

Nhiệm vụ 3: Nộp báo cáo cho Trưởng phòng và người trực tiếp quản lý.

Tương ứng với nhiệm vụ thứ nhất sinh viên phải đạt được những kết quả sau:

- 1/ Nắm rõ các tiêu chuẩn kiểm tra tình trạng nguyên liệu coffee trước khi đưa vào tiếp liệu;
- 2/ Nhận biết tất cả các loại lưới sàng tại bộ phận FP nhà máy Dao Coffee;
- 3/ Biết được phương pháp xử lý bột tái chế (Rework);
- 4/ Biết ghi nhãn coffee Rework, coffee xả từ hopper, coffee do metal đánh ra;
- 5/ Nhận biết và so sánh được nhãn bột với nhãn pallet;
- 6/ Biết được thời gian và các bước trộn coffee;
- 7/ Hiểu được mục đích, quá trình, thời gian và tần suất

thủ metal trong máy; biết các điểm kiểm soát tới hạn CCP và cách xử lý bột đánh ra từ máy dò kim loại;

8/ Nắm rõ quá trình chuyển đổi sản phẩm tại khu vực Mixing và phòng máy (từ sản phẩm có hương sang không có hương, có sữa sang không có sữa, có đường sang không có đường và ngược lại);

9/ Thực hiện tất cả công việc trong xưởng theo đúng quy trình chuẩn để tạo ra sản phẩm chất lượng:

In code lên sản phẩm: 30 bag;

Bắn box: 500 box;

Kiểm tra netweight: 42 stick & 30 sachet;

Cân bag: 60 bag;

Bốc gói coffee: 50 bag;

Dán sticker: 50 jar;

Thủ xì: 42 stick & 30 sachet;

10/ Tính toán giá trị Min/ Max của bag và carton cho sản phẩm:

Espresso bag sachet 600g;

Turbo bag stick 600g (Thái Lan).

11/ Biết được những hành động khắc phục và các biện pháp phòng ngừa khi không đạt KPI;

12/ Biết cách tra tên các sản phẩm, mã sản phẩm, pack size trong danh mục Item Code;

13/ Nắm rõ số lượng nhân công trong 1 line sản xuất (Sanko 1, 2, 3, 4, 6, 7, Volpack);

14/ Biết rõ phương pháp thủ xì, tần suất và thời gian thực hiện;

15/ Nắm được các tiêu chuẩn kiểm tra chất lượng và khối lượng netweight của sản phẩm (stick/ sachet, bag/ box; thùng carton);

16/ Biết cách xử lý và khắc phục sự cố: “Phòng sạch bị nhiễm”.

Tương đương với nhiệm vụ thứ hai, sinh viên phải đạt được các kết quả sau: Nắm rõ tất cả các báo cáo, form mẫu tại mỗi quy trình; mục đích, yêu cầu và phương pháp lập của từng báo cáo (Σ 64 form).

Tương đương với nhiệm vụ cuối cùng, sinh viên phải đạt được kết quả như sau:

- Xem xét và hoàn thiện toàn bộ quy trình sản xuất sản phẩm tại bộ phận FP nhà máy Dao Coffee (bao gồm tất cả các khâu: Mixing, Filling, Packing), vẽ quy trình trên phần mềm Visio;

- Biết cách lập các báo cáo tại bộ phận FP trên phần mềm Excel:

- Báo cáo nguyên liệu sử dụng cho trộn 3in1;
- Báo cáo thành phẩm và bao bì sử dụng.

Ba công việc trên với sự giúp đỡ của Lãnh đạo nhà máy sinh viên đã hoàn thành được. Kết quả thực tập được Lãnh đạo nhà máy xác nhận.

5. Mô hình gửi sinh viên đi thực tập nước ngoài

Từ kết quả ban đầu đã nêu, chúng tôi đề xuất mô hình sinh viên thực tập nước ngoài như sau:

5.1. Chuẩn bị

- Thành lập Ban Chỉ đạo thực tập tại đơn vị đào tạo;
- Đề cử giảng viên hướng dẫn;
- Sinh viên đăng ký công ty thực tập tại khoa chuyên ngành;
- Tuyển chọn và lập danh sách sinh viên cử đi thực tập nước ngoài;
- Kết nối với cơ sở thực tập tại nước ngoài, thỏa thuận các nội dung thực tập và tiến hành các thủ tục pháp lý và hành chính gửi sinh viên sang cơ sở thực tập.

5.2. Các bước thực hiện

Bước 1: Đơn vị thực hiện chương trình báo cáo cấp quản lý trực tiếp của đơn vị đào tạo (ví dụ Phân hiệu báo cáo Đại học Đà Nẵng) bằng văn bản (thông qua Ban Hợp tác quốc tế) gồm:

- Văn bản đề nghị (Phòng Khoa học và Hợp tác quốc tế của đơn vị đào tạo thực hiện);
- Thỏa thuận hợp tác giữa 2 đơn vị;
- Danh sách đề cử sinh viên dự kiến (Phòng Đào tạo và Khoa lập);
- Các tài liệu về chương trình.

Bước 2: Sau khi nhận được ý kiến chấp thuận của cơ quan quản lý trực tiếp, nhà trường thông báo cho sinh viên được đề cử chuẩn bị hồ sơ gửi về Phòng Đào tạo, gồm:

- Đơn xin thực tập ở nước ngoài (sinh viên tự viết);
- Bản cam kết thực hiện nghĩa vụ (theo mẫu);
- Bản cam kết thu xếp kinh phí (theo mẫu; ngoài các chi phí đi lại, sinh hoạt cá nhân nơi lưu trú, sinh viên phải chi trả thêm lệ phí cho cơ sở thực tập trên cơ sở thỏa thuận giữa Phân hiệu cử đi thực tập và cơ sở tiếp nhận);
- Sơ yếu lý lịch (theo mẫu).

Bước 3: Phân hiệu ra quyết định cử sinh viên đi thực tập.

Bước 4: Sinh viên liên hệ Khoa quản lý sinh viên và Phòng Đào tạo thực hiện thủ tục xin phép bảo lưu kết quả học tập trong thời gian thực tập ở nước ngoài (nếu cần).

Sinh viên liên hệ Phòng Đào tạo để nhận các hồ sơ thực tập.

Giảng viên hướng dẫn giao nhiệm vụ chuyên môn cho sinh viên trước khi đi thực tập.

Bước 5: Phòng Khoa học và Hợp tác quốc tế hướng dẫn sinh viên thực hiện thủ tục xuất nhập cảnh (nếu có).

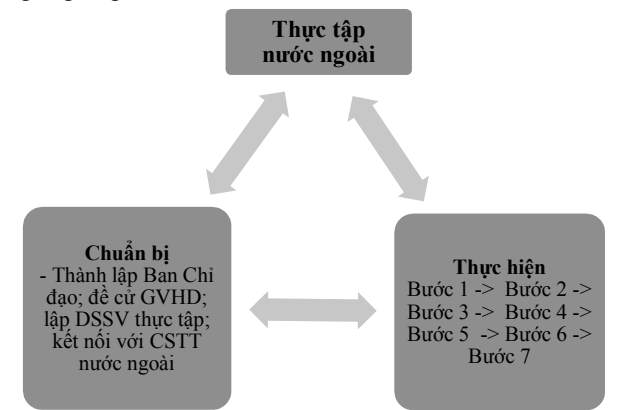
Sinh viên lên đường đi thực tập.

Bước 7: Sinh viên kết thúc thời gian thực tập ở nước ngoài, làm thủ tục nhập học trở lại và nộp báo cáo kết quả thực tập tại nước ngoài cho Phân hiệu (bắt buộc) và các đơn vị liên quan (nếu có yêu cầu) trong thời hạn 01 tuần kể từ khi về nước.

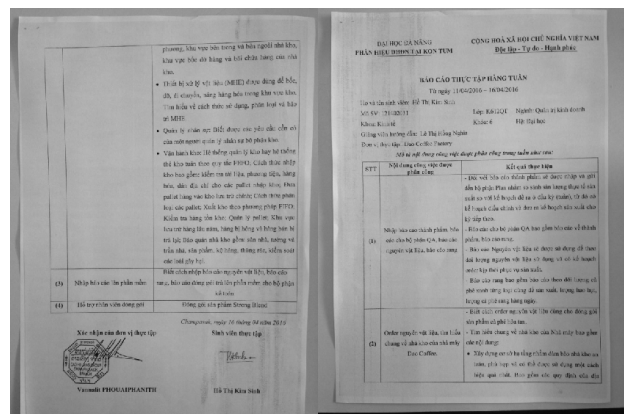
Những điều trình bày trên có thể khái quát bằng Hình 2.

Mô hình gửi sinh viên đi thực tập tốt nghiệp nước ngoài cần tối thiểu hai công đoạn: Chuẩn bị và Thực hiện. Mỗi công đoạn có những nhiệm vụ cụ thể khác nhau và các công đoạn có mối liên hệ khăng khít, biện chứng. Công đoạn Chuẩn bị tốt giúp Thực hiện đạt kết quả tốt và ngược lại, Thực hiện tốt sẽ minh chứng, hỗ trợ cho công tác Chuẩn bị tốt hơn cho những đợt, loại hình thực tập tốt

ng nghiệp tiếp theo.

Hình 2. Mô hình gửi sinh viên đi thực tập tốt nghiệp nước ngoài

Hình 3. Báo cáo tuần của một sinh viên thực tập tốt nghiệp tại Tập đoàn Đào Hương có xác nhận của đơn vị thực tập

6. Lợi ích của việc gửi sinh viên đi thực tập tại các công ty ở nước ngoài

Tuy mới chỉ gửi sinh viên đi thực tập tốt nghiệp tại một tập đoàn ở nước ngoài với thời gian không lâu, nhưng chúng tôi cũng có một số nhận xét bước đầu về lợi ích của việc gửi sinh viên đi thực tập nước ngoài như sau:

- Tạo hứng thú cho sinh viên trong học tập;
- Giúp sinh viên nhận thức về sự cần thiết phải học tập ngoại ngữ (ít ra là tiếng Anh) để đáp ứng nhu cầu công việc thực tập ở nước ngoài;
- Qua thời gian thực tập, sinh viên được lĩnh hội, học hỏi được từ các doanh nghiệp, công ty ở nước ngoài về phong cách làm việc, hiệu quả công việc, sắp xếp quỹ thời

gian, xây dựng kế hoạch làm việc, học tập;

- Tạo điều kiện để sinh viên ứng dụng các kỹ năng mềm vào thực tế: kỹ năng sống, kỹ năng giao tiếp...;
- Nâng cao lòng yêu nghề, yêu công việc tại các công ty, xí nghiệp;
- Nâng cao hiểu biết về đất nước và con người nơi đến thực tập, làm việc...

7. Kết luận và kiến nghị

- Gửi sinh viên đi thực tập ở nước ngoài là một hình thức tốt đối với sinh viên. Đây là loại hình học tập hiệu quả trong quá trình đào tạo của trường đại học. Mô hình thực tập này của sinh viên cần được nhân rộng: thành nhiều nhóm thực tập, đa dạng hóa nước tới thực tập;

- Khuyến khích các đơn vị liên hệ thực tập cho sinh viên bằng nhiều kênh khác nhau. Tìm nơi thực tập có thể do Phòng Đào tạo, Phòng Khoa học và Hợp tác quốc tế hoặc có thể do khoa chuyên môn thực hiện;

- Tạo điều kiện thuận lợi để sinh viên đi thực tập nước ngoài, như: giấy tờ, kinh phí, phương tiện đi lại, ...

Trên đây là nhận xét ban đầu của chúng tôi về việc cử sinh viên Phân hiệu ĐHĐN tại Kon Tum đi thực tập tốt nghiệp nước ngoài (Tập đoàn Đào Hương, Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Lào). Các kết quả cụ thể, mô hình và những bài học kinh nghiệm về thực tập nước ngoài của sinh viên Phân hiệu sẽ được trình bày tiếp tục trong bài viết sau.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Bộ Giáo dục và Đào tạo, *Quy chế thực tập sư phạm*, Tài liệu ban hành ngày 10/4/1986.
- [2] Bộ Giáo dục và Đào tạo - Dự án Ngoại ngữ Quốc gia 2020, *Đại học Đà Nẵng – Trường Đại học Ngoại ngữ, Xây dựng mô hình thực tập ở nước ngoài cho cử nhân sư phạm tiếng Anh, Đà Nẵng, 11/2015.*
- [3] Phân hiệu ĐHĐN tại Kon Tum, *Kế hoạch đào tạo năm học 2015-2016.*
- [4] Phân hiệu ĐHĐN tại Kon Tum, *Kế hoạch thực tập của sinh viên năm học 2015-2016.*
- [5] Trường Đại học Bách khoa – ĐHĐN, *Kế hoạch đào tạo giai đoạn 2010-2015.*
- [6] Trường Đại học Ngoại ngữ, *Báo cáo tổng kết tình hình thực hiện nội dung các văn bản ghi nhớ, chương trình hợp tác với các đối tác nước ngoài giai đoạn 2010 – 2015.*
- [7] www.daocoffee.vn/vi/introduction.

(BBT nhận bài: 15/04/2016, phản biện xong: 29/04/2016)